

Sygn. akt II PSK 28/22

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z powództwa A. W.
przeciwko Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w [...] o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 24 stycznia 2023 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 22 listopada 2021 r., sygn. akt VI Pa 67/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 28 maja 2021 r. oddalił powództwo A. W. przeciwko Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w [...] o przywrócenie do pracy i zasądził od powódki na rzecz pozwanej zwrot kosztów zastępstwa procesowego. Powódka domagała się przywrócenia na stanowisko kierownika oddziału mikrobiologii w okresie do dnia 31 grudnia 2020 r., a od dnia 1 stycznia 2021 r. na stanowisko starszego asystenta w Oddziale Zarządzania Kryzysowego oraz zasądzenia od pozwanego wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy. Ponadto wniosła o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa

procesowego według norm przepisanych. Następnie cofnęła pozew co do zasądzenia wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy i podtrzymała powództwo w pozostałym zakresie. Sąd I instancji uznał za udowodnione twierdzenia strony pozwanej, że powódka dopuściła się ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych. Tym samym, w ocenie Sądu, spełnione zostały przesłanki do rozwiązania z powódką umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia tj. w trybie art. 52 § 1 k.p.

Od przedmiotowego wyroku apelację wniosła powódka, zaskarżając go w całości. Wyrokiem z dnia 22 listopada 2021 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych orzekł reformatoryjnie, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. zmieniając zaskarżony wyrok w ten sposób, że przywrócił powódkę do pracy na poprzednich warunkach oraz orzekł o kosztach procesu za I, jak i II instancję. Sąd Okręgowy wskazał, iż materiał dowodowy w sprawie, uzupełniony na etapie postępowania odwoławczego nie pozwalał podzielić stanowiska Sądu I instancji.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 22 listopada 2021 r. złożyła pozwana Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w [...] zaskarżając wyrok w całości i wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania strona skarżąca wskazuje na istotne zagadnienie prawne polegające na tym, że Sąd Okręgowy w żaden sposób nie rozstrzygnął, w jakich sytuacjach stan psychiczny pracownika, gdy wiążą przepisy powszechnie obowiązujące (art. 13a ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej) oraz przepisy wewnątrzzakładowe nakładają na pracownika określone obowiązki, a pracownik nadużywa prawa i zasad współżycia społecznego, gdy będąc osobą chronioną (w wieku przedemerytalnym), takiej zgody nie uzyskuje mimo wiedzy i świadomości obowiązującej w zakresie konieczności uzyskiwania zgody na dodatkowe zatrudnienie, co powoduje, że pojawia się istotne zagadnienie prawne stosowania art. 52 k.p. w związku z art. 39 k.p. oraz art. 8 k.p. czy takie zachowanie pracownika zasługuje na ochronę i jak

pracodawca, który ma obowiązek stosowania przepisów, w tym art. 13a ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej ma ocenić stan psychiczny pracownika, gdy wprowadził odpowiednią procedurę, przeprowadził szkolenia i udostępnił odpowiednie dokumenty pracownikowi. Sąd Okręgowy jako sąd faktu winien rozpoznać sprawę przeprowadzając postępowanie – zdaniem skarżącego – dowodowe, w tym ocenić zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, natomiast Sąd Okręgowy oparł się m.in. na ustaleniach poczynionych przez Sąd I instancji, uzupełniając o dokumentację i konfrontację świadków czyniąc je własnymi, jednakże oceniając je zupełnie odmiennie. Niezależnie od powyższego w ocenie Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna i zdaniem skarżącego zasadność ta wynika z podstaw wskazanych w skardze, które to podstawy zdaniem skarżącego zasługują na uwzględnienie. Zdaniem skarżącego oczywistość wniesionej skargi wynika z rodzaju wskazanych naruszeń przepisów, w tym art. 328 § 2 k.p.c. Skarżący wskazuje, że występują w sprawie okoliczności wskazane w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. i na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uzasadnia przyjęcie skargi kasacyjnej.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona powodowa wniosła o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na to, że w sprawie nie została spełniona żadna z przesłanek uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, a w przypadku przyjęcia skargi, wniosła o jej oddalenie z uwagi na brak uzasadnionych podstaw i o zasądzenie od strony pozwanej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w [...] na rzecz powódki kosztów postępowania oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie spełnia wymogów uzasadniających jej przyjęcie do rozpoznania merytorycznego. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie

sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Z kolei zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c. określającym wymagania konstrukcyjne tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wniosek ten powinien wskazywać, że istnieje przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie powinno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest kolejnym środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu II instancji kończącego postępowanie w sprawie.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia wnoszonym w konkretnej, indywidualnej sprawie zakończonej wydaniem prawomocnego wyroku, wobec czego argumenty za potrzebą rozpoznania tak rozumianego środka zaskarżenia przedstawione we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie mogą być oderwane od podstawy faktycznej i prawnej orzeczenia objętego skargą, jak również muszą być adekwatne do podstaw kasacyjnych, na których skarga została skonstruowana. Takie stwierdzenie jest wynikiem tego, że Sąd Najwyższy (poza uwzględnieniem z urzędu nieważności postępowania apelacyjnego) rozpoznaje skargę kasacyjną wyłącznie w granicach zaskarżenia oraz w granicach jej podstaw, będąc przy tym związanym ustaleniami faktycznymi, stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 1 i 2 k.p.c.). W tym kontekście należy podkreślić, że skarżący wskazuje na występowanie w sprawie okoliczności wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c., a jednocześnie na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uzasadnia przyjęcie skargi kasacyjnej.

Zauważyć należy, że strona skarżąca łączy przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, co budzi poważne zastrzeżenia. W dotychczasowym orzecznictwie Sąd Najwyższy zwracał już uwagę, że jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi. Przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w

pkt 1 i 4 art. 398⁹ § 1 k.p.c. wzajemnie się krzyżują i wykluczają możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt 1 powołanego przepisu), jak i prywatny skarżącego (pkt 4 powołanego przepisu). Trudno sobie zatem w tej sprawie wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy, a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13). Co jest sporne, co do zasady, nie może być oczywiste (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15; z dnia 9 kwietnia 2014 r., V CSK 383/13).

Ponadto wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie – wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a jego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2015 r., I PK 19/15). Skarżący ma obowiązek nie tylko sformułować samo zagadnienie, ale także – w uzasadnieniu wniosku – przedstawić odpowiednią jurydyczną argumentację wskazującą na dopuszczalność i celowość rozwiązania problemu prawnego w sposób preferowany przez skarżącego, a odmienny od sposobu rozstrzygnięcia tego problemu przy wykorzystaniu zapatrywań wyrażonych przez Sąd II instancji (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2018 r., I UK 252/17). W celu spełnienia przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nie wystarczy samo sformułowanie pytania do Sądu Najwyższego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2018 r., II CSK 12/18), jak to miało miejsce we wniesionej skardze. Skarżący stawia bowiem pytanie „czy takie zachowanie pracownika zasługuje na ochronę i jak pracodawca, który ma obowiązek stosowania przepisów w tym art. 13a ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej ma

ocenić stan psychiczny pracownika, gdy wprowadził odpowiednią procedurę, przeprowadził szkolenia i udostępnił odpowiednie dokumenty pracownikowi”. Jedynie na marginesie wskazać należy, że tak postawione pytanie ma charakter czysto kazuistyczny i odnosi się wyłącznie do przedmiotowej sprawy.

Skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona. Należy podkreślić, że podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenie faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), a Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Oznacza to, że „oczywistość skargi kasacyjnej” z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oceniana jest z pozycji twierdzeń odnoszących się do faktów Sądu II instancji, a nie wyobrażenia o stanie faktycznym skarżącego. Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w skardze zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi II instancji, o charakterze elementarnym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15). Chodzi zatem o taką sytuację, gdy nie tylko zgłoszony zarzut jest słuszny, ale także stwierdzona nieprawidłowość jest tego rodzaju, że powoduje jaskrawą wadliwość zaskarżonego orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15), co w przedmiotowej sprawie nie występuje.

W takich okolicznościach Sąd Najwyższy nie ma możliwości zanegowania wspomnianego ustalenia faktycznego, gdyż związany jest podstawami skargi, a co za tym idzie, wobec braku zarzutów dotyczących przepisów postępowania, ustaleniami sądu II instancji. Wprawdzie w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania strona skarżąca wskazuje na oczywistość, która wynika z naruszeń przepisów z uwzględnieniem art. 328 § 2 k.p.c., z tym że powołany przez stronę skarżącą przepis odnosi się do liczenia terminu do sporządzenia uzasadnienia wyroku (P. Rodziewicz (w:) Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, red. E. Marszałkowska-Krześ, I. Gil, Warszawa 2023, art. 328). Tym samym wskazana przez skarżącego podstawa prawna zupełnie nie odpowiada opisanemu przez skarżącego naruszeniu polegającemu na nieprawidłowym sporządzeniu przez sąd II instancji uzasadnienia wyroku.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, że strona skarżąca nie zdołała wykazać, że zachodzi potrzeba merytorycznego rozpoznania skargi kasacyjnej. Dlatego też na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 99 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.